

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Helyny Haukvitzovej a členov senátu JUDr. Soni Mesiarkinovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobcu **Š. A.**, bývajúceho v K., zastúpeného advokátom JUDr. Rastislavom Lenartom, so sídlom v Košiciach, Pollova 32, proti žalovanému **D. O.**, bývajúcemu v K., **o zaplatenie 5 804,45 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 12C 23/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. septembra 2011 sp.zn. 2Co 233/2010, 2Co 234/2010, takto

r o z h o d o l :

- I. Dovolanie **o d m i e t a**.
- II. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. apríla 2010, č.k. 12 C 23/2009-129 zamietol žalobu a uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v sume 1 803,76 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol tak s odôvodnením, že z vykonaného dokazovania vyplynulo uzatvorenie ústnej zmluvy o dielo podľa § 631 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) medzi stranami sporu s cenou diela určenou odhadom v zmysle § 636 ods. 1 OZ. Súd dospel k záveru, že práce účtované žalobcom súviseli s pôvodne dojednanými prácami, t.j. bez ich vykonania by žalobca nemohol dielo dokončiť, pričom cena požadovaná žalobcom za vykonanie diela podstatne presiahla pôvodne dojednanú cenu odhadom. Mal za preukázané, že žalobca nedodržel postup stanovený v takomto prípade ustanovením § 636 ods. 1 OZ a neoznámil písomnou formou žalovanému podstatné prekročenie ceny diela, preto nemá právo na zaplatenie rozdielu v cene a jeho žaloba nie je dôvodná. Návrh žalobcu na vykonanie znaleckého dokazovania zamietol pre neúčelnosť, nakoľko otázka, či v prejednávanej veci išlo o zmenu v rozsahu pôvodne dohodnutých prác alebo o práce

súvisiace s pôvodne dohodnutými prácami, bola otázkou právneho charakteru, ktorú posudzuje súd. Ohľadom zaplatenia ceny za dopravu nad rámec dvoch mesiacov, žalobca nepreukázal existenciu dohody so žalovaným, preto ani v tejto časti žalobe nebolo možné vyhovieť. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca.

2. Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 29. septembra 2011 sp.zn. 2Co 233/2010, 2Co 234/2010, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie a s jeho odôvodnením, na ktoré odkázal. Aj podľa odvolacieho súdu žalobca porušil svoju povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 636 ods. 1 OZ a nemá právo na zaplatenie rozdielu v cene diela. Za takéhoto stavu potom ďalšie dokazovanie nebolo účelné. Svedkovia označení žalobcom nemali žiadne poznatky o uzavretí zmluvy o dielo a nemohli potvrdiť tú skutočnosť, že žalobca písomne upozornil a oznámil žalovanému novo určenú cenu. Procesné pochybenie, ktorého sa mal dopustiť súd prvej inštancie tým, že nerozhodol o tom aké dôkazy vykoná v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 O.s.p., nemalo vplyv na rozhodnutie vo veci, a preto sa touto otázkou odvolací súd ani nezaoberal.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, napadol dovolaním žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom), ako dovolací dôvod uviedol ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. (konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nesprávne právne posúdenie veci súdom). Odňatie možnosti konať pred súdom videl dovolateľ v tom, že súd prvej inštancie mu nedovolil doručiť do spisu ním predložené dôkazy na pojednávaní dňa 23. apríla 2010, odmietol sa nimi podrobnejšie zaoberať a vrátil ich jeho právnomu zástupcovi. V zápisnici z pojednávania sa uvádza, že tieto dôkazy neboli podpísané a nie sú tam uvedené iné údaje, čo sa však nezakladá na pravde. Odvolaciemu súdu vytýkal, že rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania a svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Dovolateľ tiež vyjadril pochybnosti o nezaujatosti konajúcich sudcov odvolacieho súdu, pretože sudkyňa, ktorá vec rozhodovala na okresnom súde, sa stala sudkyňou a kolegyňou sudcov na odvolacom súde. Namietal tiež nevykonanie dokazovania znaleckým dokazovaním, ako aj

d'alšími ním navrhovanými dôkazmi, čo malo za následok nedostatočne zistený skutkový stav veci a následne aj nesprávne právne posúdenie veci. Poukázal tiež na nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie podľa § 120 ods. 1 O.s.p., ktorý nerozhodol o jeho návrhu na nariadenie znaleckého dokazovania a napriek tomu vyhlásil dokazovanie za skončené a vo veci rozhodol. Z týchto dôvodov žiadal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

7. Žalobca dovolaním napadol potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

8. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná žalobcom (§ 237 ods. 1 písm. f/ a g/ O.s.p.).

9. Vadu zmätočnosti konania vyvodzoval žalobca z toho, že súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 23. apríla 2010 nezaložil ním predložené dôkazy do spisu a odmietol sa nimi podrobnejšie zaoberať, pričom žalovaný sa k nim osobne nevyjadril. Táto námietka žalobcu ale nie je založená na pravdivých tvrdeniach, pretože obsah spisu svedčí o opaku. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 23. apríla 2010 (viď čl. 118-124 spisu) vyplýva, že žalobca predložil súdu listinné doklady, ktoré už boli súčasťou súdneho spisu zažurnalizované pod čl. 67-88 a aj v samotnom dovolaní žalobca k jednotlivým listinným dokladom, o ktorých tvrdil, že ich súd odmietol do spisu založiť, odkazuje na obsah spisu. Keďže tieto doklady už boli súčasťou spisu, súd ich vrátil späť právnenému zástupcovi žalobcu potom, ako sa k nim vyjadril žalovaný cestou svojho právneho zástupcu. Dovolací súd nezistil žiadne pochybenie zo strany okresného súdu, keď jeho postup bol plne v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami o dokazovaní (§ 120 ods. 1, § 122 ods. 1, § 123, § 129 ods. 1 O.s.p.). Otázka, ako súd vyhodnotil skutkové zistenia vyplývajúce z týchto dôkazov a či tieto dôkazy považoval za relevantné pre posúdenie nároku žalobcu, súvisí už so zásadou voľného hodnotenia dôkazov súdom (§ 132 O.s.p.), ktorá ale nemá nič spoločné s procesným postupom súdu v konaní, pretože nemá za následok odňatie možnosti strane sporu konať pred súdom a ani nemôže byť predmetom dovolacieho prieskumu (m.m. R 42/1993). Ani námietka žalobcu, že žalovaný sa k týmto dôkazom nevyjadril, nebola z hľadiska procesnej prípustnosti dovolania relevantná, pretože je vecou žalovaného a nie žalobcu, ani súdu, či využije svoje právo zúčastniť sa osobne pojednávania a právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Pokiaľ žalobca mal námietky proti obsahu znenia zápisnice, mal možnosť postupovať podľa § 40 ods. 3 O.s.p., čo však s poukazom na obsah spisu neurobil. Napokon nesprávnosti v zápisnici súdu bez ďalšieho sami osebe nie sú spôsobilé založiť vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

10. Žalobca tiež tvrdil, že okresný súd nepostupoval podľa § 120 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd ale nezistil porušenie tohto ustanovenia zo strany súdu prvej inštancie, citované ustanovenie zakotvovalo zásadu, že o tom, ktoré dôkazy budú v konaní vykonané rozhoduje výlučne súd a nie strana sporu. Žiadne ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku však neukladalo súdu povinnosť uznesením zamietnuť návrh na vykonanie dokazovania. Povinnosť súdu prvej inštancie v tejto súvislosti sa viazala len na odôvodnenie rozsudku vo veci samej, ktoré muselo obsahovať zdôvodnenie, prečo neboli vykonané stranami navrhované dôkazy (§ 157 ods. 2 O.s.p.) a túto povinnosť si v prejednávanej veci okresný súd splnil (viď posledný odsek str. 10 rozhodnutia okresného súdu, čl. 133-134 spisu).

11. Dovolateľ ďalej namietal, že odvolací súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania. Keďže vo veci nešlo o žiaden z prípadov v zmysle § 214 ods. 1 O.s.p., kedy bol odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie vždy, bolo len vecou úvahy odvolacieho súdu, či na prejednanie odvolania pojednávanie nariadi. Pokiaľ dospel k záveru, že nariadenie pojednávania nie je potrebné a vo veci rozhodol, jeho postup bol plne súladný s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p.

12. K námietke žalobcu, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo dostatočne odôvodnené, dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie : „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

13. S poukazom na citované stanovisko je vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľom považovaná za tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011) prípustnosť dovolania nezakladala. Dovolací súd by mohol pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode len vtedy, ak by dovolanie bolo z určitého zákonného dôvodu prípustné (§ 238, § 239, § 237 O.s.p.), čo však nie je prejednávaný prípad.

14. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia

„vád najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

15. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalobcu.

16. Dovolateľ vytýkal súdom aj nevykonanie ním navrhovaného dokazovania, nesprávne a nedostatočne zistený skutkový stav veci. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.), a nie strán sporu (viď uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 2012/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011). Nevykonanie určitého stranami navrhovaného dôkazu nezakladá procesnú vadu majúcu za následok prípustnosť dovolania (viď R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000). Neúplnosť skutkových zistení alebo nesprávnosť skutkových záverov nie sú v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a mnohé ďalšie). Ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, to ale samo o sebe nezakladá prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

17. V dovolaní žalobca vyjadril pochybnosti o nezaujatosti konajúcich sudcov odvolacieho súdu. Dovolací súd sa preto pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania zaoberal aj týmito námietkami (R 59/97), pričom dospel k záveru, že nie sú dôvodné. Žalobca videl zaujatosť sudcov odvolacieho súdu v tom, že zákonná sudkyňa súdu prvej inštancie sa v priebehu súdneho konania stala sudcom odvolacieho súdu. Táto skutočnosť však nie je relevantným dôvodom majúcim za následok vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania vo veci na rozdiel od situácie predvídanej ustanovením § 14 ods. 2 O.s.p. Žalobca svoju námietku nezdôvodnil žiadnym konkrétnym spôsobom, t.j. poukazom na konkrétne okolnosti,

ktoré by viedli k odôvodneným pochybnostiam o zaujatosti sudcov odvolacieho súdu pre ich pomer k veci, stranám sporu alebo ich zástupcom. Námiетка žalobcu o zaujatosti sudcov odvolacieho súdu tak ostala len v rovine ničím nepodloženého tvrdenia.

18. Tzv. iná vada konania namietaná žalobcom v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu nezakladá procesnú prípustnosť podaného dovolania (viď R 37/1993 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

19. Ani žalobcom tvrdené nesprávne právne posúdenie veci súdom prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Keďže dovolanie žalobcu nie je procesne prípustné, dovolací súd sa týmito námietkami žalobcu nemohol zaoberať.

20. V danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. septembra 2016

JUDr. Helena Haukvitzová, v.r.

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.

JUDr. Marian Sluk, PhD, v.r.

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová